

трэба ўвязаць у букет, пасвяціць, прывезці назад і на полі пасадзіць, то ён ужо не будзе расці». Часам у народзе назва гэтага свята ўдакладнялася: Вялікая, Большая або Першая П., бо існавала яшчэ і Малая, Меншая, Другая П., пад якой меўся на ўзвазе дзень Нараджэння Маці Божай (*Багач*). Абодва гэтыя святы ўвязваліся адно з адным у вуснай паэзіі («*Больша Прачыста снапкі падаець, // Меншча Прачыста снапкі складаець*»), гзн., калі на першое свята гаспадар павінен зvezдзі з божжка з поля, то на другое ўраджай павінен быць складзены ў гумне. Разам з *Пакровам* абедзве П. ўтваралі багародзіцкія святкі («*Прыйшли святкі — апалі лісткі*»).

Lit.: Беларускія народныя прыкметы і павер'і. Кн. 2. Жыцця адвечны лад. Мн., 1998. С. 513—515.

У. А. Васілевіч.

ПРАЧЫСТАЯ, Успенне Маці Божай, летнєе свята *народнага календара*. Адзначалася 28 жніўня (н.ст.). Праваслаўная царква прымеркавала да гэтага дня смерць Божай Маці і ўзыцце яе на неба. Называлася таксама Спажа (ад слова гаспажа), Зельная (у царкве асвячалі зеляніну, зерне), Успенне (тлумачылі тым, што ў гэты дзень выспявалі плады і часам яравая збажына). Гэта было сапраўднае свята ўраджаю, якое падводзіла вынік працы селяніна: «Свята Прачыста — поле ўрадчыста». У нар. песнях гэты дзень згадваецца ў сувязі з разнастайнымі сельскагаспадарчымі работамі: «Прачыста снапкі падае», «на восець ноціць», «папары мяшпае», «пчолак ладзіць, кадкі мёдам налівае». Калі каму ўдавалася да свята не толькі паспець сабраць хлеб, але і пачаць заворваць, то таму хлебаробу гэта павінна было прынесці ў будучым большы ўраджай: «Да святка араць — лішнюю капу на жаць». Пра подых восені паведамлялася: «Прыйшла Прачыста — зусім пацінула». Адразу пасля свята пачыналася сяўба азіміны, і гаспадар мусіў быць падрыхтаваны: «Успенне — ці гатова насенне?» Пачыналі капаць бульбу: «На Спленне цягні бульбу за карэнне». Асвяціўшы жыта, яго перамешвалі з астатнім і адкладвалі да наступнай сяўбы, каб новае збожжа добра расло. На Случчыне сустракалася такое павер'е: «Калі каго даймае асот, яго сцябліну